

Herman wie? Weinig mensen kennen nog de naam Strategier.
Een boek en een cd geven deze een eeuw geleden geboren
componist nieuwe bekendheid.

Herman Strategier: plezier in muziek

ROEL SIKKEMA BEELD HERMAN STRATEGIER STICHTING

MUZIEK

Musique pour faire plaisir. Leven en werk van Herman Strategier

NICO SCHRAMA EN LOURENS STUIFBERGEN.
UITG. HERMAN STRATEGIER STICHTING,
ARNHEM 2013. 212 BLZ. GEB. € 20,-
→ hermanstrategier.nl

ORGEL

★★★★☆

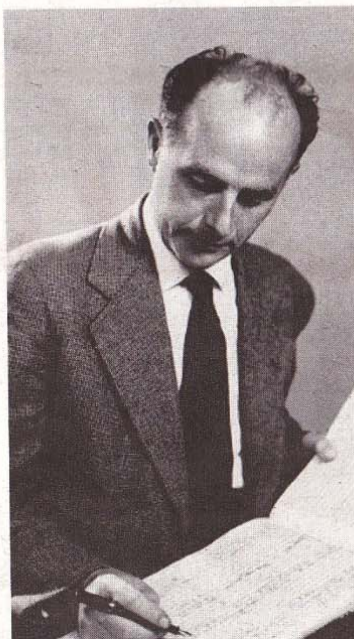
Herman Strategier. Orgelwerken
WOUTER VAN BELLE. DOMKERK & SINT
CATHARINEKATHEDRAAL UTRECHT. TULIP
RECORDS. TRCS 600608

'Heer, herinner u de namen / van hen,
die gestorven zijn.' Een lied, Gezang 273
uit het *Liedboek voor de Kerken*, dat in
november in veel kerken is gezongen,
omdat het goed past bij herdenkings-
diensten voor overledenen. Maar we-
nig mensen zullen beseffen dat de
fraaie melodie is geschreven door de
vrijwel vergeten Nederlandse compo-
nist Herman Strategier (1912-1988).
Vorig jaar was het honderd jaar geleden
dat hij werd geboren. Afgezien van dit
lied is Strategier bij het grote publiek
nauwelijks bekend. Ten onrechte, zo
laat ook een nieuwe cd met orgelwer-
ken horen.

Wie was Herman Strategier? Hij werd
in een turbulent jaar geboren. 1912 was
het jaar van de Titanic, van de oprich-
ting van het ANC, de val van de Chinese
Qing-dynastie en van de grootste vul-
kaanuitbarsting van de twintigste
eeuw.

ook voor amateurs

Het boek presenteert zich als een bio-
grafie, maar op dit punt stelt het nogal
teleur. We komen heel wat te weten
over Strategiers werk, en dat is zeker de
moeite van het lezen waard. Maar wie
was Strategier nu eigenlijk, uit welk
nest kwam hij, hoe was hij in zijn gezin,
als man en vader? Er staat een foto in
het boek van het gezin Strategier, Her-

Herman Strategier

man en zijn vrouw (wie?) met negen
kinderen. Dat is bijna alles wat er over
zijn privéleven wordt verteld. Verderop
lezen we nog dat hij in 1973 om privé-
redenen afscheid nam van een koor in

Leiden waar hij dirigent was. Welke
redenen? We komen het niet te weten.
Toch valt uit het brede repertoire dat
Strategier nagelaten heeft wel iets af te
leiden over zijn karakter. Er zijn weinig
componisten die zo veel hebben
geschreven als hij, maar ook zo breed.
Strategier schreef net zo graag een
moeilijk orgelwerk of iets voor een
symfonieorkest als eenvoudige muziek
voor een amateurkoor of -orkest. Net zo
goed voor een accordeon als voor een
klokkenspel. Dat typeert de man, hij
voelde zich niet te groot voor de ama-
teur. Tekenend is ook de manier waarop
hij omging met liturgievernieuwing in
de Rooms-Katholieke Kerk. Toen aan
het eind van de jaren vijftig van de
vorige eeuw het gebruik van de volks-
taal en samenhang ('zang door het volk'
in rooms-katholiek jargon) opkwam,
betreunde hij dat eerst. Hij zag een
enorme verplating en popularisering
en een verdwijnen van het gregoriaans.
Maar gaandeweg veranderde hij van
mening en zorgde hij voor prachtige
kerkmuziek op Nederlandse teksten.

levendig

Wouter van Belle, organist van de Sint-
Catharinakathedraal in Utrecht, waar-
aan Strategier tijdens zijn leven even-
eens verbonden was, maakte een cd
met orgelmuziek van zijn illustere voor-

ganger. Muziek die verwijst naar Strate-
giers leraar Hendrik Andriessen, maar
vaak een spontaner, levendiger karakter
heeft. Zoals in het eerste werk, een
'Ritornello Capriccioso', gemaakt voor
de trouwdienst van zijn vriend Albert
de Klerk. De muziekvreugde spat eruit.
Dat past bij het motto van Strategier. Hij
wilde 'Musique pour faire plaisir',
muziek die mensen plezier zou bren-
gen. De twee grote kathedraalorgels in
Utrecht – van de Domkerk en van de
Catharina – zijn daar uitermate geschikt
voor.

Een verrassing is het kleine Engelse
koororgel dat jarenlang de gemeente-
zang in de Gereformeerde Kerk (vrijge-
maakt) in Veendam ondersteunde en
sinds vorig jaar in de Catharinakathe-
draal staat. Ondanks het kleine aantal
stemmen, weet Van Belle de mogelijk-
heden goed te etaleren. En wat klinkt
dit instrument prachtig in de grote, gal-
mende ruimte van de kathedraal.
Strategiers muziek is levendig, soms
wat grillig, het is even wennen aan de
vele modulaties. Maar Van Belle weet
van alle noten prachtige muziek te
maken. Wie de uitgebreide werkenlijst
in het boek bekijkt, wordt benieuwd
naar andere muziek van deze ten
onrechte vergeten componist. De opna-
mes op de website van de Strategier
Stichting kunnen die nieuwsgierigheid
voor een deel bevredigen. ■